No. 1512 Zaterdag 21 December 1912. 29ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAU VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223, Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement tá fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

KERSTMIS.

De geboorte van Christus is de meest gewichtige gebeurtenis uit de wereldgeschiedenis. De talentvolle schrijver HOUTSTON STEWART CHAMBERLAIN schrijft in zijn beroemd werk „De Grondslagen der Negentiende Eeuw: „De geboorte van Christus is de belangrijkste datum uit de geheele geschiedenis der menschheid; geen veldslag, geen nieuw regeerend huis, geen natuurverschijnsel bezit eenzelfde hooge beteekenis, welke met het kortstondig leven van den Galileër vergeleken kan worden. De geschiedenis van bijna twee duizend jaar bewijst dit — het is volkomen juist, als wij het jaar van Christus' geboorte het jaar EEN onzer geschiedenis noemen en van deze gebeurtenis af onzen tijd berekenen.... Ja, wij durven in zekeren zin zelfs verklaren, dat de eigenlijke geschiedenis eerst begint bij Christus'geboorte."

Zoo schrijft een modern vrijdenker; en hij heeft gelijk.

Met bewondering lezen wij over de heldendaden van een Alexander, Augustus; van de overwinningen van Karel den Groote, Napoleon, v. Moltke; wij verdiepen ons met eerbied in de filosofie van Sokrates, Plato, Aristoteles, Cartesius en Kant; maar Jezus van Nazareth heeft meer veroverd dan al die geweldige wereld veroveraars; hij heeft dieper en hooger gedacht dan alle wijsgeeren van Griekenland, Italië en Duitschland. Jesus Christus staat in zijn volle lengte boven alle overige groote geesten op het gebied van wetenschap en moraal. Hij is de hoogste, de meest ideale mensch, hij is een wonder in de geestelijke en zedelijke orde. Hij overtreft alle wijzen der wereld, en stichters van godsdiensten, hij staat hemel hoog boven de grootste mannen van alle tijden. Hij is oneindig verheven boven ieder afzonderlijk, en allen te samen.

Men kan de pyramiden van Egypte, de ruïnen der acropolis in Athene en die van het Colosseum te Rome bewonderen; men kan het Al hambra van Granada, het Kremlin in Moskou, de Westminster-Abdij te Londen, het Capitool van Washington en het Louvre te Parijs bezoeken, en verstomd staan; de geboortegrot van Bethlehem en de kerk van het H. Graf te Jeruzalem beteekenen veel meer en zeggen ons veel meer dan al die beroemdheden der wereld.

De wereldgeschiedenis heeft reeds vele groote gebeurtenissen te boeken, en vele schitterende ontdekkingen. Van hoeveel beteekenis was niet de uitvinding van het papier en der boekdrukkunst! Welk en geweldige gebeurtenis was niet de ontdekking van Amerika? Hoe juichten en jubelden de reeds ontmoedigde mannen van Columbus, toen zij na lange, onzekere vaart een vlekje aan de kim ontwaarden! Hoe machtig weerklonk hun geestdriftige vreugdekreet: Land, land!" Maar de te Bethlehem geborene Heiland der wereld is een nog grootere ontdekker dan Columbus: Hij leert, dat aan gene zijde des grafs, aan de overzijde van den levensstroom, die alles met zich medesleurt, aan den anderen oever van de wereldzee een Vasteland ligt, een nieuw, wonder schoon, ver land: het onmetelijk rijk der geesten, waar het leven eeuwig is.

Onze geheele tijdrekening gaat uit van Christus'geboorte. Een betere en zaakrijker indeeling dan „voor Christus'geboorte" en „na Christus'geboorte" bestaat er niet.

Overal wordt het Kerstfeest gevierd Overal straalt in glanzend licht de kribbe, of de kerstboom. Nog altijd staat de wereld in het teeken van Christus. De Staten, waar men leeft volgens Christus'leer, gedijen en bloeien. De Staten, waar men den hoeksteen Christus verworpen heeft, scheuren, kraken en wankelen op hun fundamenten en vallen uiteen.

De eeuwen die voorafgingen waren een voorbereiding tot zijn komst, de eeuwen na Hem zijn een wonderbare nagalm van zijn eenige verschijning. Ook de twintigste eeuw, of zij het wil, of niet, ligt onderworpen, staat onder de macht van het Kindje van Bethlehem. Overal kampen de vrienden en de vijanden van Christus met inspanning van alle krachten om de overwinning.

De geest van Christus beweegt en beroert de menschenzee tot in hare diepste diepten, nu nog na duizenden jaren, als een storm de oceaan. In zijn Naam, in zijn Teeken strijden licht en duisternis, hel en hemel tegen elkander. Niemand heeft zoo vele en zulke trouwe vrienden, niemand zoo talrijke, zoo verbitterde vijanden als Christus.

De eeuwen gaan voorbij; Christus blijft. Namen worden vergeten, volkeren vernietigd, Staten verdwijnen; maar „Christus blijft gisteren en heden en in alle eeuwigheid."

KRUIMKENS VOOR VERSTAND EN HART.

Weelde maakt den mensch slechts prikkelbaar en minder bekwaam tot tegenstand tegen de nooden des levens.

* * *

Ieder kinderhart is een paradijs; wee dengene, die het verstoort, hij vergrijpt zich aan een menshenleven.

EEN RUIME BLIK.

In Januari 1912 werd te Rotterdam een nieuwe school van de Rotterdamsche schoolvereeniging in gebruik genomen.

De Burgemeester van Rotterdam heeft bij de opening dier school een belangwekkende rede gehouden, waarvan de N. R. Ct. het volgende verslag gaf:

„De Burgemeester zeide te gelooven, dat de tijd voorbij is, dat de gemeentelijke overheid met leede oogen naast de openbare onderwijsinrichtingen bijzondere scholen zag oprichten, of dat zij in de concurrentie van de bijzondere school een nadeel zag voor het overheidsonderwijs. Spr. herhaalt, dat die tijd voorbij is, en wat Rotterdam betreft, betrekkelijk lang voorbij, omdat de gemeenteraad sedert jaren op onbekrompen wijze het bijzonder bewaarschoolonderwijs subsidieert.

Concurrenten als de stichting van deze nieuwe school ziet het gemeentebestuur gaarne. Spr. denkt nu niet aan het prozaïsch motief, dat door het verrijzen van bijzondere scholen de gemeentefinanciën worden gebaat. Zijn bedoeling is, dat de stichting van onderwijsinrichtingen, onverschillig of die van openbaar of bijzonder karakter zijn, onverschillig of ze van confessioneelen aard dan neutraal zijn, het onderwijs zelf ten goede moet komen, dat een sterke concurrentie op dit gebied bevorderlijk moet zijn aan het streven om den kinderen het beste te geven.

Er is voor Spreker nog een reden tot verheuging voor de stichting van scholen als deze. Hij is toch bewust, dat het overheidsonderwijs niet bevredigen kan elke behoefte, die op onderwijsgebied bestaat. Aan den opbloei van nieuwe onderwijsideeën kunnen de particuliere onderwijsinrichtingen zeer veel steun verleenen. Spreker denkt hier aan het onderwijs der kinderen van 12 tot 18 jaar, waarvan hij vreest, dat Nederland bij menig land van Europa ten achter staat. Voor de oplossing van dit vraagstuk verwacht Spreker meer van hetgeen particulieren tot stand wenschen te brengen, dan van de groote hoeveelheid papieren raporten, die van overheidswege zijn geproduceerd.

Er is, volgens Spreker, nog iets, dat het gemeentebestuur de oprichting van particuliere scholen doet toejuichen. Onverschillig welke de resultaten van deze nieuwe school zullen zijn, de oprichting zelf is voor spreker het bewijs van de groeiende belangstelling der ouders voor het onderwijs, van het doordringend besef, dat de zorg voor het onderwijs niet lijdelijk aan anderen moet overgelaten worden; van de verdieping van den ernst voor het vraagstuk van de ontwikkeling der kinderen, dat ieder onzer ter harte moet gaan. De oprichting dezer school is voor Spreker het bewijs, dat die ernst zich ook in Rotterdam verdiept, dat die belangstelling ook te dezer stede grooter wordt.

Zoo opgevat, kan Spreker namens het gemeentebestuur de Vereeniging geluk wenschen met haar nieuw schoolgebouw".

Inderdaad, deze liberale Burgemeester der Rotte-stad toont een ruimen blik te hebben in zake Onderwijs. Wij hopen nu maar, dat hij onder zijne liberale partijgenooten veel navolgers zal vinden, die ook zoo breed van opvatting zijn. Het zal het Onderwijs zelve ten goede komen.

Het mooiste Kerstgeschenk.

—Heb je nou ooit van je leven zoo iets gehoord! riep de oude juffrouw Hegel, terwijl zij zoo onzacht hare brilleglazen afvoegde, dat ze er best door uit het montuur hadden kunnen springen, en toornig op een open brief keek die op tafel voor haar lag. — Houdt die man mij dan voor zóó dom, dat hij het waagt mij dit zoo kort en kras te kunnen schrijven? en de onaangeroerde kop koffie schoof zij niet langzaam van zich af.

Van dezen uitval was niemand getuige als een groote, bontgevlekte kater, die zijne meesteres slaperig aanzag van uit een behagelijk hoekje van haren oud-modischen leunstoel.

De brief die haar zoo uit haar humeur had gebracht luidde:

Geachte juffrouw! Het is u bekend dat het kind van uwe zuster, sedert dezer dood, bij een oom, een broeder van zijn vader geleefd heeft. Deze nu is den vorigen Maandag na eene korte ziekte gestorven. Daar hij niet gehuwd was heeft het kind, voor zoover ik weet, geen bloedverwanten meer op de wereld als een oom zijner moeder, die in het buitenland woont, en u, als naaste familielid. De gestorven heer Grammer was mij oppervlakkig bekend, en daar ik niet wist wat anders te doen en de kleine niet aan vreemden wilde overlaten, heb ik haar naar u gezonden. Zij zal morgen namiddag 6.40 bij u aankomen. Met alle hoogachting

Uw zeer onderdanige

ROBERT SCHOTT,

execut. test.

—Om 6.40 zal zij hier zijn! herhaalde de oude juffrouw ontsteld; waarlijk zoo onhandig nog niet! voer zij spottend voort, mij, zoo zonder meer, een heel vreemd kind op den hals te schuiven! — Toen Marie Grammer stierf heeft ze mij niet gevraagd of ik haar kind bij mij zou willen nemen, zij dacht, dat ieder ander vriendelijker voor het kind zou zijn als haar schoonzuster, die vinnige oude juffrouw. Nu, ik had er toen ook niet veel trek in om mij er mee in te laten; en juist daarom is het des te erger, dat ik ze nu tot mij moet nemen, alleen omdat er niemand anders is waar ze naar toe kan gaan. Waarom neemt haar moeders oom ze niet tot zich? dan zou ze mij het leven niet zuur maken. Ja, ja, die mijnheer van Schott wist zeer goed, dat hij een weigering van mij zou gekregen hebben, als hij mij tijd gelaten had om te antwoorden, en daarom stuurt hij ze mij zoo in eens thuis. — Oh, die onbeschaamdheid gaat dan toch al te ver!

— Maar mijn hemel, u hebt uw ontbijt nog niet aangeroerd! onderbrak juffrouw Hegels dienstmeid, een persoon op jaren, met scherpe, strenge gelaatstrekken, deze alleenspraak van hare meesteres, en geen enkel slokje koffie gedronken en — opeens zweeg zij, om haren mond kwam een zachte plooi en haar scherpe grauwe oogen kregen een uitdrukking van bezorgdheid.— Juffrouw! riep zij angstig, u hebt toch geen slechte tijding gekregen?

—Dat niet, maar een driesten, impertinenten brief, die mij heelemaal van streek heeft gebracht.

Hiermede liet Babette zich niet afschepen. Zij had geen vrouw moeten zijn om zoo hare nieuwsgierigheid als voldaan te voelen. En juffrouw Hegel en Babette waren toch eigenlijk goede vriendinnen. De laatste had haar meesteres in de zwaarste beproevingen van haar eenzaam, liefdeloos leven altijd troostend en deelnemend ter zijde gestaan, en het loon daarvoor bleef niet uit, want als juffrouw Hegel iemand op de wereld beminde en vertrouwde, dan was het hare dienstmeid.

Deze stond, ongeduldig het koffieblad balanceerend, daar en zag haar meesteres, wier oogen star op het haardvuur gericht waren, vorschend aan.

—De brutale George wil toch geen hoogere intrest hebben, hoop ik? vroeg Babette, terwijl, bij de gedachte hieraan, haar gelaat een donkerroode kleur kreeg.

Geen antwoord kwam op deze vraag.

—Of is het weer een maning voor de koffierekening? — ik wil toch honderd tegen één wedden dat de koffie altijd terstond betaald wordt.

— Babbel toch niet zoo gek, Babette, als je het dan zoo graag weten wilt, zal ik het je zeggen waarom het te doen is. Ik zal een kind, dat ik nooit gezien heb, waarvan ik nooit geboord heb, waarvan de moeder mij zoo goed als onbekend is...... die...... ja, wat raakte zij mij? onderbrak zij verstoord zich zelve.— Zij was een koude, harteloze ziel, die — God vergeve het mij, zuchtte zij verder, zij was de dochter van mijn vader, maar nooit heb ik haar als mijn zuster aangezien! Om haar kind is het te doen, Babette. — De advokaat schrijft mij, zonder er naar te vragen hoe ik er over denk, dat de kleine met den trein van 6.40 hier vandaag zal aankomen.

Een diep zwijgen volgde. Babette had haar koffieblad weer op de tafel gelegd en zag beurtelings naar hare meesteres en naar den vloer, als wilde zij iets zeggen, maar vreesde dit te doen.

Juffrouw Clementines kind? vroeg zij eindelijk schuchter.

— De dochter van Mevrouw Grammer, verbeterde juffrouw Hegel haar koud. Nooit heeft ze het me kunnen vergeven dat ik haar gezegd heb, dat haar mooie officier met zijn zwarten baard, niets als schulden had en voor de rest een woest, extravagant mensch was. Grootsch werd de bruiloft gevierd, de jonge vrouw ruischte daar heen in kostbare atlas en Brusselsche kanten — en zes maanden daarna stond de deurwaarder in de kamer! En nu, als zij en hare naaste bloedverwant, dien zij haar kind toevertrouwde, dood zijn — nu denkt men aan die arme, eenvoudige, oude juffrouw en zegt: die goedmoedige, oude dwaas, zal zich wel erbarmen over dat kind.— Neen, neen, mijnheer Schott, zóó dom is die oude Marianne Hegel toch nog niet!

Toornig stond zij op en ging meermalen opgewonden heen en weer in de kamer. Babette bleef nog eenige oogenblikken beweegloos staan, dan nam zij het schenkblad van de tafel en zeide op schuchteren toon met een stem die goedaardigheid en medelijden te kennen gaf:

—Dat kind is een weesje, niet waar?

— Zeker is het een wees, liet juffrouw Hegel hierop kregelig volgen, terwijl zij den dikken kater uit den leunstoel joeg en zelf er zich in neerzette.

De groote klok op den schoorsteen sloeg half, drie kwartier, zij sloeg het heele uur, en altijd zat de oude juffrouw, de handen tegen haar gewoonte in rustig op haar schoot latende liggen en de oogen strak op de heldere vlammen gericht, beweegloos daar.

— Mevrouw Clementines kind — eene kleine weeze! —

Snerpend joeg de koude Decemberwind langs de vensters voorbij, en door de halfgesloten gordijnen zag juffrouw Hegel buiten twee arme bedelkinderen voorbij gaan, die met de grootste moeite de verscheurde kleertjes bij elkander hielden om zich te schutten tegen den ruwen wind.

—De hemel erbarme zich over die arme wees! verzuchtte de oude juffrouw onwillekeurig. De kleine kan wel geen aanspraak hebben op mijne hulp, maar ik geloof toch dat ik ze bij moet nemen. Die arme Clementine! Nu moet ze haar kind overlaten aan de barmhartigheid van die oude, verachte juffrouw.

Dat had zij zeker nooit gedacht toen zij mij hoonend zeide: ik was nog maar alleen goed om non te worden, ik zou nu mijn haren laten afsnijden en een zwart serge kleed aandoen. Ja waarlijk! 't was mooi, te trouwen op achttienjarigen leeftijd. — Hoe erbarmelijk stond ik daar tegenover haar, ik, de stille, hatelijke Marianne, die dertig jaren telde en nooit een huwelijksaanzoek gekregen had! — Gij, arme, dwaze, lichtzinnige Clementine, gij kondt er des te meer tellen.

De heldere bruine oogen van juffrouw Hegel schoten vol tranen, en op haar gelaat teekende zich een inwendige strijd, toorn, jaloerschheid, oude, nog niet vergeten krenkingen, maar vooral, vrouwelijke grootmoedigheid en diep medelijden.

— Die arme, jonge Clementine, met hare zachte, blanke handjes en die mooie lange haarvlechten, dood en begraven, en ik, gezond en onafhankelijk in mijn eigen behagelijk huis. — Haar zou het zeker te bescheiden, te armzalig geweest zijn om er tevreden in te wezen.

En bij die herinnering aan dat verleden, aan al dat wee en onrecht dat haar wedervaren was, kwam de begeerte bij haar op, vurige kolen te verzamelen op het hoofd van de doode en haar ouderloos kind tot vriendin en beschermster te zijn.

Wordt vervolgd.

De Wereldvrede.

L'Utopie est le rêve d'aujourd'hui et la réalité de demain.

FREDERIC PASSY.

Het lijkt haast belachelijk, terwijl de oorlogstrompetten schallen, terwijl Turkije met niet minder dan 4 Staten aan het oorlog voeren is, terwijl pas na een langdurigen strijd de vrede tusschen Turkije en Italië is geteekend, nog te durven schrijven over wereldvrede.

De Pacificisten schenen werkelijk een hersenschim na te loopen. Toch geloof ik, dat het juist nu tijd is, nu aller oogen wederom op de verschrikkingen van den oorlog gevestigd zijn, over wereldvrede te spreken; dat het nu tijd is eens de hand te leggen op de wondeplek en te trachten ieder weldenkend mensch te overtuigen, hoe noodig het is zich aan te sluiten bij de vredesbeweging; want alleen indien de gezonde ideeën omtrent oorlog en vrede, omtrent arbitrage voldoende zijn doorgedrongen, kan men hoopen meer succes te behalen.

In de Nieuwe Rotterdamsche Courant van 17 Oct. vindt men een zeer teekenend staatje van de kosten, besteed aan de vloot gedurende één jaar door de voornaamste Zeemogendheden.

De weinige regelen, die hier volgen, spreken voor zich zelf.

De Engelsche admiraliteit heeft het Parlement het jaarlijksche overzicht medegedeeld van wat de voornaamste Zeemogendheden aan hun vloot besteden:

In het laatste jaar (in ronde getallen): Engeland 45.075.000 pst., de Ver. Staten 26.540.000 pst., Duitschland 22.609.000 pst., Frankrijk 18.091.000 pst., Rusland 17.861 000 pst., Japan 9.462.000 pst., Italië 8.566.000 pst., Oostenrijk 5.842 000 pondst.

In tien jaren tijds hebben die acht mogendheden voor hun vloot 1.184.689.000 pst. uitgegeven, d. i. dus ongeveer 14.220 millioen gulden.

Indien men verder leest in de brochure van Carl Heath „the cost of the war system" dat alléén in Engeland gedurende de laatste 50 jaar 3.500.000 pst. of f 42.000.000.000 zijn uitgegeven voor militaire doeleinden, terwijl van elke f 12 belasting die door de burgers werd opgebracht f 7.20 gingen naar de departementen van Oorlog en Marine, zoodat slechts f 4.80 overbleef, voor alle andere departementen tezamen (zie blz. 6). terwijl de kosten van den gewapenden vrede ieder jaar grooter worden, dan zal men tot de overtuiging komen dat hierin verandering moet gebracht worden.

In het bekende werkje van mr. J. M. van Stipriaan Luiscius „De oorlog en het Scheidsgerecht", uitgegeven door de Maatschappij tot Nut van het Algemeen, lezen wij o.a.:

De oorlog is het grootste onheil, dat de menschen kan treffen: niet alleen: om de vele en jeugdige levens die hij wegneemt, de lichamen die hij verwoest, de tranen die hij doet storten, de pijn die hij veroorzaakt, de verdierlijking die hij teweeg brengt, de slagvelden die hij aanricht, de fortuinen die hij vernietigt, de reusachtige uitgaven die hij met zich brengt, de armoede die hij na zich sleept, de belastingen die hij in het leven roept; maar ook en vooral: omdat hij niet gelijk geeft aan hem, die gelijk heeft. In den staat wint degeen die gelijk heeft; in de statenmaatschappij wint degeen, die de sterkste is. De sterkste wint in den oorlog, ook indien hij ongelijk heeft. Evenzeer wanneer hij willens en wetens ongelijk heeft, als wanneer hij ongelijk heeft door verkeerd inzicht— de sterkste wint. Dat is de vloek van den oorlog, gelijk het ook de vloek is van het duel, dat hij gelijk geeft, niet aan hem die gelijk heeft, maar aan den sterkste. Laat de zwakke staat gelijk hebben tegenover den sterken staat, de sterke staat wint. Ware het anders, dan ware de zegepraal der rechtvaardigheid wellicht de offers van den oorlog waard.

De oorlog ontwikkelt goede hoedanigheden, maar veel meer slechte hoedanigheden; hij maakt goede menschen slecht en slechte menschen tot duivels. Hij maakt sterke menschen, maar ook gebrekkige menschen en vooral ook hardvochtige menschen. Hij vertrapt alle wetten van rechtvaardigheid en zedelijkheid.

De strijd tegen den oorlog is zoo oud als de wereld. Eerst heeft men den rechter tusschen de menschen geplaatst; daarna heeft men het vechten tusschen de familiën door rechtspraak vervangen; toen heeft men de oorlogen tusschen de steden doen verdwijnen; daarna heeft men de oorlogen tusschen de provinciën doen opouden; men heeft slechts de oorlogen tusschen de staten nog niet kunnen doen eindigen.

Men noemde dat onmogelijk, omdat het zoo moeilijk was; maar voor den man met goeden wil is bijna niets onmogelijk.

De belangstelling in het scheidsgericht zal echter niet zoo groot zijn als de belangstelling in den oorlog. *De pers leeft op van den oorlog*; de concurrente handelaren profiteeren er bij; de leveranciers juichen er in. Het publiek laat zich door de oorlogsberichten opwinden.

Het zijn merkwaardig genoeg, juist de slachtoffers van den oorlog die tot den oorlog aanzetten. De baukiers maken den oorlog, de aanstaande gesneuvelden en gewonden ondersteunen den oorlog. Men begrijpt den oorlog, men begrijpt het scheidsgerecht niet. Men vervloekt den oorlog, maar men houdt er zijne oogen onafgewend op gericht. Men ziet het voordeel niet van de afwezigheid van den oorlog en men ziet het voordeel van rechtszekerheid niet. Men verkiest de veiligheid en de rechtszekerheid, maar men stelt geen belang in de middelen die daartoe leiden. Men ziet liever een rooden soldaat, dan een zwarten rechter. Toch is die zienswijze geheel onjuist. Wat men vervloekt, moet men niet beminnen; wat men zegent, moet men in eere houden. Het scheidsgericht verdient uwe belangstelling, de oorlog niet."

Zooals men uit het hierboven aangehaalde ziet, is de toestand sedert het schrijven van deze brochure niet veranderd.

De pers speelt in vele gevallen, waar het oorlog betreft, nog een minder fraaie rol.

Niet ten onrechte schrijft dan ook de heer Edwin Ginn in zijne brochure „World Peace Foundation" op bladz. 5: .... de pers kan den meesten invloed uitoefenen waar het betreft de oogen te openen voor het groote nut van arbitrage. Redacteuren behooren met de meeste zorg de stof voor hunne artikels te kiezen en zooveel mogelijk te trachten alles te vermijden wat de burgers van eene natie tegen een andere kan ophitsen. Is het niet noodzakelijk dat knappe jonge menschen die aanleg daarvoor hebben, zorgvuldig daarvoor worden opgeleid.

Voor iedere andere afdeeling van opvoedkundig werk is eene vrij lange leertijd noodig, terwijl hier voor een van de grootste machten der wereld zelden eene speciale opleiding gevraagd wordt Dit alles is natuurlijk gezegd met appreciatie van de vele werkelijk goede redacteuren die er bestaan.

Wij hebben nu wederom in den oorlog, die thans in den Balkan heerscht, kunnen zien, dat de pers daarin eene zeer groote rol heeft gehad.

Heb ik te veel gezegd toen ik in den aanvang beweerde, dat het juist nu tijd is om over wereldvrede te spreken?

Moge dan dit artikel aanleiding geven, dat alle weldenkenden medewerken tot het groote doel „bevordering van den wereldvrede."

Nederlanders, sluit u aan, gij Katholieken bij de Nederlandsche R.K. Vereeniging tot Bevordering van den Wereldvrede, gij andersdenkenden bij den Nederlandschen Bond „Vrede door Recht."

Laat ons allen samenwerken een krachtig leger te vormen om op te trekken tegen het groote kwaad, den oorlog.

„De Residentiebode."

J. M. MAURY.

1ste Secretaris v. d. Ned. R. K. Vereen. tot Bev. v. d. Wereldvrede.

St. Martijnsche „Flikjes en Flokjes."

Het gaat naar 1913.

Wat zooveel zeggen wil, dat St. Martin alweer een jaar lang verstoken is gebleven van een noodzakelijke hulp tot leniging van nood en armoede.

Het uitzenden van een hoedenvlechtster, die onze eilandbewoners kan leeren hoe te vlechten om met winst de hoeden van de hand te doen.

Reeds tweemaal is het verzoek om hulp door den Gezaghebber naar Curaçao opgezonden, maar zonder succes.

De eenigste verklaarbare reden dunkt mij, dat ondanks dit herhaald verzoek wij nog even ver zijn als vroeger, is daarin gelegen, dat men van de noodzakelijkheid ervan niet voldoende overtuigd is.

Suriname vraagt om hulp, het groote Suriname, en zou er dan geen middel zijn om het kleine St. Martin in deze te bevredigen? Is Suriname een *zuster*kolonie, wij hier zijn eigen kinderen van één en dezelfde kolonie en het welzijn van St. Martin is gebaat met het welzijn van Curaçao en vice-versa.

Misschien is men wel van meening, dat St. Martin zóó welgesteld is, dat het geen nieuwe bron van inkomsten kan velen. Maar dat is dan toch zeker een zeer groote vergissing. Een ding hebben wij hier vóór op Curaçao, n. l. meer regen, die natuurlijk wel wat meer vruchtbaarheid geeft, maar die welvaart is dan toch nog maar zeer relatief. Wie zou denken, dat er op St. Martin niet menigeen is, die moeite heeft om het dagelijksch brood te krijgen, kent de toestand niet.

Handel is hier zoo goed als niet. De zoutindustrie moge wat geld onder het volk brengen, maar dat is een luttel beetje. En de katoenaanplant moge al wat meer floriseeren, maar toch is er nog een massa, die zonder werk blijft en dien ten gevolge zonder verdiensten etc. Zoutdragen kan niet iedereen, op het land werken in de katoen kan evenmin iedereen, dus voor zeer velen blijft er niets anders over dan maar met geduld af te wachten tot de hoedenindustrie ook hier worde ingevoerd.

Moge het jaar 1913 deze zegen althans aan St. Martin bezorgen.

Het volk is willig om te werken. Toen verleden jaar het nieuwtje de ronde deed, dat er een vlechtster zou komen, was er vreugde over de geheele lijn, vooral onder de zoogenaamde huiszittenden, die nu ook een middel van bestaan zouden krijgen, maar tot nu toe is alles gebleven in statu quo, d. w. z. in een minder gunstigen toestand.

Hoe gauwer er verbetering in deze komt hoe liever.

Onze bovenwindsche eilanden tellen niet meer mee in het wereldverkeer en van buiten af komt het geld er niet voldoende in. Het moet op het eiland zelf verdiend worden en een industrie, die door een ieder kan beoefend worden, en die dan in vorm van zilver of goud doet terugkomen wat in den vorm van hoeden is uitgevoerd.

In tijden van epidemie moet men voorzichtig zijn, dat de gezonden ook niet ziek worden. Welnu, op St. Martin bestaat eene epidemie: de emigratie-ziekte ten gevolge van gebrek aan inkomsten, aan arbeid etc. Emigreeren naar Amerika of elders beteekent niets voor iemand die Engelsch spreekt. Het papiëmentsch is nog een zekere band, die menig Curaçaoënaar aan zijn eiland bindt, maar wat is er op het oogenblik, dat den St. Martijner op zijn eilandje doet blijven? Zijn liefde voor den grond zijner geboorte? Heel mooi en heel vroom, maar „prius est vivere quam philosophari." Menigeen moet wel in den vreemde zijn broodje trachten te verdienen om te leven, want St. Martin geeft niet, wat men noodig heeft. Daarom, laat Curaçao nu eens gewillig luisteren naar den billijken wensch en 't verzoek van een groote menigte die verlangend uitziet naar eene hoedenvlechtster.

* * *

Het professie-feest van Zuster Agatha, de hospitaal-zuster, was voor menigeen eene welkome gelegenheid om blijk te geven van sympathie met haar werken voor de zieken in St. Martin.

St. Martin, hoe klein ook, bezit in het hospitaal een groote schat, dat menig grooter eiland haar benijden kon. In de vier jaren van zijn bestaan, heeft het diensten bewezen aan Gouvernement, aan particulieren van welke gezindte ook, ja zelfs aan een of anderen buitenlander.

Geen wonder dan ook, dat op dien dag de bouquetten en bloemstukken de ontvangkamer in een bloemenserre veranderd had. Zooveel bloemen bij elkaar te brengen op Curaçao dunkt mij eene onmogelijkheid. Bij de bloemstukken andere cadeaux van meer blijvende waarde.

En zeer zeker moet het ook een voldoening zijn geweest voor allen die door stoffelijk steun of door raad en daad het hospitaal deden verrijzen, nu uit den mond van den Gezaghebber te mogen vernemen „dat het hospitaal van St. Martin een naam heeft van goeden klank," en een ieder zal het Z.E.A. nazeggen „moge het hospitaal een lang leven hebben, tot heil van St. Martin."

* * *

Eenige dagen voor het hierboven vermeld feest, was 't hospitaal omringd door een leger nieuwsgierigen om den afloop te weten van..... een aanslag. Zulke feiten zijn helaas nog méér sensatiewekkend dan feesten. En, gaat men op de berichten af, die men zoo hooren kan de eerste oogenblikken na zoo'n gebeurtenis, dan verneemt men alles en toch.... niets. Uit zooveel tegenstrijdige berichten kan men niet wijs worden en daarom kunnen wij het gerust aan den rechter overlaten te beslissen het al of niet schuldige, het al of niet vrijwillige, het al of niet onvoorzichtige in den aanslag. Een jonge man heeft geschoten op een jonge vrouw, die daarna gebracht is naar het hospitaal en thans na een twee weken, door de goede behandeling van Zusters en dokter, genezen het hospitaal verlaten heeft; dit alles zijn de *zekere* feiten.

In het begin liet het zich nog al ernstig aanzien, maar thans is er van doodelijken afloop geen sprake meer.

Alleen op een klein feitje willen wij even de aandacht vestigen.

Ons St. Martijnsch weekblaadje vindt het barbaarsch als er een aanslag gepleegd wordt op honden waarvoor belasting moet betaald worden. En nu het hier *menschen* geldt, wordt het feit niet eens besproken, met geen enkel woord zelfs.

Misschien heeft dit wel een reden die men eerbiedigen moet, maar toch is het in zoover jammer, dat het weekblaadje nu ook eens gelegenheid gehad had, om *goed te spreken* over het vlugge optreden van de ambtenaren; zoowel de gerechtelijke macht, als de geneeskundige hadden minstens een loffelijke vermelding verdiend.

Maar het heeft zoo niet moge zijn. Ik eindig met een christelijken wensch uit hetzelfde blad:

We wish him wel at this approaching season and hope, the Editor may in some way be called off from his indefensible as well as uncharitable purpose at this holy X mas Festival, which teaches Peace and Goodwill among men.

Koloniaal Verslag.

Landbouw.

Kleine landbouw. Onder kleine landbouw wordt verstaan het bedrijf uitgeoefend door eigenaars van grondjes en huurders van gouvernementsgronden.

De beoefening van den kleinen landbouw bestaat op Curaçao, Bonaire en Aruba hoofdzakelijk in het planten van de kleine maïs (hoofdvoedsel van de bevolking), boonen, pompoenen, meloenen en pinda's. Op Aruba hebben ook vele der kleine landbouwers aloëvelden, hetzij in concessie of huur.

De oogst van deze gewassen is geheel en al afhankelijk van den regenval, daar bij deze cultures geen sprake van besproeiing is.

De rankvruchten, zooals pompoenen, meloenen, enz. worden gewoonlijk verbouwd in de nabijheid van de dammen, waar in een goed regenjaar de grond nog eenigen tijd na het regenseizoen vochtig blijft, zoodat in een gedeelte van den drogen tijd nog rankvruchten geoogst kunnen worden.

De kleine landbouw wordt gewoonlijk door den eigenaar of huurder zelf uitgeoefend, bijgestaan door zijn vrouw en kinderen. In enkele gevallen wordt hij daarin ook door anderen geholpen, hetzij tegen betaling, hetzij onder beding van ook een of meer dagen voor hen te gaan werken.

Op Curaçao zijn en worden in het 2de en 3de district op verschillende grondjes moestuintjes aangelegd, welke besproeid worden door middel van windmolens, waarmede het water uit de op die grondjes aanwezige putten wordt opgehaald.

De groenten, die er voornamelijk geteeld worden, zijn gyamboos, komkommers, warmoes, kool, snijboonen, lange kalbassen, radijs, bieten en salade.

Zij worden in de stad verkocht. Groot is de afname er van echter niet, zoodat, wanneer er te veel van die tuintjes kwamen, de prijzen der groenten zóó zouden dalen, dat het verbouwen er van niet loonend meer zou zijn.

Wanneer het lang droog is, geven verschillende putten niet meer voldoende water voor de besproeiing en zijn de huurders gedwongen de groententeelt te staken.

Behalve groenten trachten de huurders van die moestuintjes doorgaans ook nog wat vruchten te kweeken.

Op grondjes, die niet als moestuintjes zijn aangelegd, worden op Curaçao in den regentijd maïs, boonen en rankvruchten geplant. Ook kweekt men er dikwijls wat dividivi en houdt men er meestal nog enkele geiten, een ezel, een paar varkens en eenige kippen.

Op Curaçao zijn door het Gouvernement uitgegeven in het 2de en 3de district:

446	grondjes van ...	0,05—0,50 H.A
1042	„ „ ...	0,50—2,00 „
172	„ „	2—5 „

In het 4de en 5de district:

150	grondjes v. minder dan ...	1 HA.
144	„ „ „ ...	1-2 HA.
65	„ „ „ ...	2-3
29	„ „ „ ...	3-4
10	„ „ „ ...	4-5
16	„ „ „ ...	5-8

Op de kleine perceelen wordt gewoonlijk een woonhuisje gebouwd en men houdt er ook een paar beesten. De grootere perceelen, boven de halve Hectare, worden geheel of gedeeltelijk voor den landbouw gebruikt.

Van de honderden huurgrondjes, die niet als moestuin zijn aangelegd, zijn er slechts zeer weinigen, die — zelfs in een goed jaar — aan den huurder een matig bestaan kunnen opleveren. Volgens opgave van de districtmeesters zullen dit op heel Curaçao niet meer dan een 20-tal zijn.

De moestuintjes leveren, als zij goede molens en putten hebben, wat meer op. Er zijn slechts enkelen — misschien een 12-tal — die er bepaald van leven, wel zuinig, doch zóó, dat zij niet verplicht zijn er bij uit werken te gaan.

De meeste houders dier tuintjes gaan nu en dan uit werken; de verzorging van de tuintjes geschiedt dan door hunne vrouwen en kinderen.

In 1911 waren in het 2de en 3de district 108 moestuintjes, boomgaardjes en aloëveldjes, waarvan 20 op particuliere en 88 op huurgrondjes.

In het 2de en 3de district zijn 48 windmolens opgesteld, waarvan 17 op particulier en 31 op huurgrondjes; terwijl in het 4e en 5e district slechts op 1 particulier grond 2 gehuurde windmolens zijn opgericht.

Ofschoon, zooals gezegd, de huurgrondjes den huurders in den regel geen voldoend bestaan opleveren, zijn toch de voordeelen, die de kleine man er van trekt, groot.

Hij leeft er goedkoop. Hij bouwt er zijn eigen huisje, houdt er eenige geiten, wat kippen en een paar varkens, die hem toch, als de jaren niet al te slecht zijn, iets opleveren, en, als hij dringend behoefte heeft aan eenig contant geld, ook de gelegenheid geven om dit, door verkoop van dat vee, te verkrijgen. Bovendien heeft hij in een tamelijk goed regenjaar wat maïs en boonen voor voedsel en nog wat rankvruchten om te verkoopen.

Wanneer de huurders van de grondjes er ook bij uit werken gaan, hetgeen meestal het geval is, kunnen zij zooveel gemakkelijker aan den kost komen, dan wanneer zij allen in de stad moesten wonen, of buiten alleen een stukje terrein hadden, waarop zij een huisje of hut konden bouwen.

Op Aruba wordt op vele van de grondjes ook aloë verbouwd. Groenten worden er weinig gekweekt, doch tamelijk veel pinda's.

Ontwerp Begrooting 1911

Verhooging en Wijziging

Memorie van Toelichting.

De koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1911, waarvan het eindcijfer bij de wet van 14 Februari 1911 (*Staatsblad* no. 75) op f 1.005.997 werd vastgesteld, is bij de wet van 8 Februari 1912 (*Staatsblad* no. 68) met f 31.000 verhoogd.

Dat suppletoir krediet was bestemd voor de bestrijding van een gedeelte der kosten, verbonden aan de voorgenomen verbetering van de havenwerken op Curaçao, ten aanzien waarvan verwezen moge worden naar de Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp tot verhooging van de onderwerpelijke begrooting (Gedrukte Stukken, Zitting 1910—1911 287, no. 4). Het werd beschikbaar gesteld op de aanvankelijk pro memorie geraamde artikelen 38*bis* en 41, en wel tot een bedrag van f 20.000 op eerstgenoemden post (aanschaffing van een zandzuiger) en tot eene som van f 11.000 op den laatstgenoemden (verbetering van de St. Annabaai).

Ten laste van art. 41 was reeds in den loop van 1911 een bedrag van f 1000 gekweten ter zake van vergoeding voor deskundige voorlichting met betrekking tot de uit de kolonie ontvangen voorstellen nopens de havenverbetering.

Verder is evenwel over het aanvullingskrediet niet kunnen worden beschikt, omdat, zooals reeds gezegd, de verhooging van de begrooting in het loopende jaar tot stand gekomen is, en in verband daarmede eerst daarna tot de bestelling van den zandzuiger en tot het nemen van verdere voorzieningen is kunnen worden overgegaan.

Bij het aangeboden wetsontwerp wordt daarom voorgesteld de hoogergenoemde artikelen respectievelijk met f 20.000 en f 10.000 te verlagen.

Hoewel de genoemde bedragen ongebruikt zijn gebleven, is het eindcijfer der begrooting niettemin overschreden.

Het totaal der uitgaven toch heeft f 1.063.196.44^5 bedragen, of f 26.199.44^5 meer dan werd toegestaan.

Voor verhooging worden bij dit wetsontwerp voorgedragen 57 artikelen, tot een bedrag van f 109.610.22 en voor verlaging 66 artikelen, tot een bedrag van 83.410.77^5

zoodat het eindcijfer eene verhooging ondergaat van f 26.199.44^5

Eene verhooging van de bijdrage uit 's Rijks Schatkist is echter niet noodig, aangezien de opbrengst der middelen, die op f 677 534 was geraamd, f 708.165.43⁵, of f 30.231.43⁵ meer dan de raming is geweest.

De overschrijding van het toegestaan krediet is toe te schrijven aan het uitgeven van een bedrag van f 17.347.25 op verschillende memorieposten en aan onvoorziene en bijzondere omstandigheden.

Berichten uit de Kolonie.

Curaçaosche Handelsbond.

De *Curaçaosche Handelsbond* hield Donderdagavond op haar 2den verjaardag in het lokaal van de vlechtschool op Pietermaai een algemeene vergadering.

Een groot aantal leden, die anders steeds trouw de vergaderingen bijwoonden, waren nu, hetzij door ziekte, of verblijf in het buitenland, of andere vergaderingen in de onmogelijkheid tegenwoordig te zijn. Toch wordt het nuttig en vruchtbaar streven van den Bond nog te weinig gewaardeerd, en daarom is het te betreuren, dat niet nog meer leden deze algemeene Vergaderingen komen bijwonen.

De rechtskundige adviseur van den Bond, de Heer C. H. Jonckheer Wz. gewezen praktizijn, in een vorige vergadering als zoodanig benoemd, werd in deze bijeenkomst door den Voorzitter den Heer H. J. Cohen Henriquez welkom geheeten en aan de leden voorgesteld.

Het verslag van de werkzaamheden van den *Handelsbond* door den Secretaris, den Heer J. P. G. Ecker voorgelezen, zal spoedig in druk verschijnen, zoodat wij ons van bijzonderheden daaromtrent kunnen onthouden.

De Voorzitter beval den Bond, nog jong en den steun van allen behoevend, in de blijvende sympathie der leden aan. Veel is er reeds door haar bemoeiingen tot stand gebracht, doch nog veel meer valt er te verrichten. — In plaats van den penningmeester S. Maduro Jr. die als lid van het Bestuur ontslag had genomen, had de verkiezing van een nieuw bestuurslid plaats, waarbij de Heeren H. P. de Vries 7 stemmen, Jossy Henriquez 4 en Manrique Capriles 1 stem verkreeg, zoodat eerstgenoemde verkozen is.

Van verschillende plaatsen in het buitenland werd de steun van den Handelsbond ingeroepen, om in relaties te treden met handelsfirma's in onze kolonie, zooals uit ingekomen brieven bleek.

Onder de punten, die op het programma stonden voor dezen avond, behoorden in de eerste plaats, de klachten over de slechte kwaliteit vlechtstroo, dat in deze kolonie in den laatsten tijd wordt ingevoerd.

Het bestuur heeft de volle aandacht geschonken aan deze belangrijke aangelegenheid.

Veel hebben wij daaromtrent reeds vroeger in ons blad meegedeeld, en deze zaak is nog lang niet in het reine. In schijn heeft men in Maracaibo deze zaak ter harte genomen en beweert men thans het stroo naar verschillende kwaliteiten te sorteeren, doch in werkelijkheid hebben de exporteurs aldaar een soort van *trust* gevormd, die alléén dit ten gevolge heeft gehad, dat het stroo even slecht is gebleven, maar de prijzen aanmerkelijk zijn opgedreven. Het ordinaire stroo, dat vroeger van f 3 50 tot f 4.50 per baal verkocht werd, kost nu tot f 7.50 per baal, voor de betere soort van ± 6 fl. van vroeger vraagt men nu tot 12 fl.

Doch met dat al, is de kwaliteit niet in het minst verbeterd.

El Universal van Carácas vond onze klachten hoogst billijk en waarschuwde Maracaibo, dat aldus voortgaande zij groot gevaar liep een belangrijk uitvoerartikel te verliezen, daar ook in de omstreken van Caracas een uitstekend vlechtstroo gevonden wordt, dat gemakkelijk per spoor en verder over zee naar Curaçao kan worden uitgevoerd, zoodat het Centrum van Venezuela, Carácas, Barquisimeto enz. in dezen zeer goed als concurrent van Maracaibo zouden kunnen optreden om Curaçao van dienst te zijn. — De Voorzitter zette uiteen van hoe groot gewicht deze kwestie is. Onze uitvoer van strooboeden is steeds stijgende en de kwaliteit onzer hoeden wordt met den dag beter. Gevolg is dus, dat met elk jaar zoowel een grootere hoeveelheid, als betere kwaliteit stroo hier verwerkt wordt, welke op den duur 't binnenland van Maracaibo niet in staat zal zijn te leveren. Wij moeten dus noodzakelijk onze blikken naar elders richten, om ons van stroo te voorzien. Het bestuur is in deze diligent en zal trachten overal inlichtingen te verkrijgen. Ook Z. Exc. de Heer Gouverneur heeft zijn medewerking in deze toegezegd, maar toch ried de Voorzitter ten sterkste aan, dat ook ieder lid van den Bond en privé door bekenden en handelsvrienden gegevens moet trachten op te sporen. Voor onze hoedenindustrie is het verkrijgen van voldoend en goed vlechtstroo een levenskwestie. Wel is waar is sinds eenigen tijd de belasting op den uitvoer van stroo uit Colombia opgeheven, maar het stroo van daar voor onze gewone hoeden, is te dun en deugt niet, bovendien zijn de vrachtprijzen veel hooger, dan van uit Venezuela. Uit de debatten omtrent deze kwestie bleek genoegzaam hoezeer alle leden het ernstige van den toestand inzagen en hoe zeer allen bereid waren naar middelen te zoeken hierin verbetering te brengen. Ook het stroo van Suriname werd besproken en de kansen over en weer, in hoever wij, althans in de toekomst, op groote zendingen van stroo uit Suriname zullen kunnen rekenen.

Door sommigen werd betwijfeld of Suriname wel genoegzaam den ernstigen wil heeft om haar zusterkolonie in deze te helpen.

Een andere klacht, die de Bond onder de aandacht wilde brengen, was het slechte bleeken der hoeden.

Zooals sommigen de hoeden bleeken, schijnt dit slechts een tijdelijk effect te hebben; enkele hoeden worden na eenigen tijd roodachtig en ook door sommigen worden de hoeden niet voldoende droog verzonden, zoodat ze later grauw of grijs worden en bederven.

Het staat vast, dat veel betere prijzen voor onze hoeden in het buitenland kunnen bedongen worden, als ze met meer zorg en volgens een beter procedé zouden gebleekt worden. Ook op de vlechtschool worden voortdurend nieuwe proeven genomen om tot betere resultaten te geraken. De voorzitter heeft zich zelfs in verbinding gesteld met den technoloog aan de technische hoogeschool te Delft Professor v. Iterson.

Ten slotte deelde de Voorzitter nog mede, dat spoedig ook uit Aruba betere soort hoeden kunnen verwacht worden, nu daar op alle scholen 1ste klasse-hoofdvlechtsters les geven.

Binnenkort zullen ook de onderwijzeressen voor de scholen van Bonaire bestemd met diploma de cursus verlaten, zoodat ook omtrent Bonaire dezelfde goede vooruitzichten bestaan.

Doch een der leden maakte naar aanleiding hiervan de juiste opmerking, dat nu ook op Aruba en straks op Bonaire de vlechtindustrie zich gaat uitbreiden, de behoefte naar meer en beter stroo nog te grooter en de drang om hierin te voorzien des te klemmender wordt.

Als een bewijs, dat de ambitie om hoeden te vlechten zich steeds uitbreidt, toonde de Heer Henriquez een zeer goed afgewerkten hoed, door een jongen man, kleermaker van beroep, in zijn leege uren gevlochten.

Met een woord van dank tot de aanwezige leden voor hun trouwe opkomst, sloot de Voorzitter deze interessante bijeenkomst.

Weldadigheid.

Door de *Sociedad de Beneficencia Syria en Curaçao* is aan de Pastoors van Otrabanda en Pietermaai geschonken 50 bonnetjes à f 1; 50 b. à f 0.50 en 60 à f 0.25, met de opdracht deze uit te deelen onder de katholieke armen; de helft in de parochie Otrabanda en de helft voor Pietermaai. De uitbetaling van de waarde dezer bonnetjes zal geschieden ten kantore der bovengenoemde Vereeniging op 28 en 29 December tusschen 9 en 12 uur 's morgens en ook is ieder lid dezer Vereeniging bereid ten allen tijde deze bonnetjes in te wisselen tegen contant geld.

Het kantoor dezer Vereeniging is gevestigd aan den Waterkant Punda in het vroegere douane-kantoor.

Uit naam der armen onzen hartelijken dank.

Muziekuitvoering.

Onze Militaire Kapel had Zondag weer een mooien avond. Er werd goed en lustig gespeeld, wat zeer in den smaak viel van onze Duitsche gasten.

Het Curaçaosche Publiek zelf komt echter de laatste weken niet zoo talrijk op als vroeger. Ook is de ordelijke wandeling van vroeger rondom de tent zoo goed als gedaan. Daar is iets, wat aan het Publiek niet bevalt.

Als men het eens probeerde op de oude manier; een kleinere kring rondom de tent, daaromheen een haag stilstaande toeschouwers en aan weerszijden gelegenheid voor het net tere Publiek om op en neer te wandelen, steeds rechts houdend.

Wie weet, of dan het Publiek zich niet voldaan voelt. Er wordt op deze wijze wel meer toezicht van de Politie vereischt, en we weten heel goed om welke goede reden de Politie een wijziging bracht in den wandelgang, maar, als het Publiek nu wegblijft, is het geneesmiddel toch erger dan de kwaal.

En 't is jammer van de mooie muziek onzer militairen, als er zoo weinig toehoorders komen.

Curaçao modern.

In het St. Elizabeths-gasthuis werd Donderdag ll. de Heer Joos de Windt, van Briem hierheen gekomen, geopereerd door de Doktoren M. C. Henriquez en T. J. G. Gaerste met assistentie van Dr. J. P. Evertsz. Het linkerbeen werd met goed gevolg geamputeerd.

Wat het moderne bij deze operatie was, is het feit, dat voor de eerste maal op Curaçao niet de gewone narcose werd toegepast, maar de lumbale anesthesie door een inspuiting met Stonani van 1%. De patiënt behoefde dus niet weggemaakt te worden, maar het lichaam werd slechts plaatselijk verdoofd.

Wij wenschen den kundigen Geneesheeren geluk met deze moderne toepassing der wetenschap.

Curaçao vooruit!

Dankbetuiging.

In dank ontvangen van den Heer Julio A. de Lima eenige mooie reclame-artikelen voor het huis Hijo de Pedro Morales, importeurs van Anissete, Brandewijn etc.

Van den firma C. Winkel & Zonen, agenten van het te Chicago gevestigde huis Libby, Mc. Neill & Libby, een wand-almanak uitgegeven door gemeld huis, en van de Heeren Rivas, Fensohn & Co. een Tijdtafel van The Red "D" Line.

Van den Schrijver een brochure Nec plus ultra (tot hier toe en niet verder) door J. L. C. Monsanto, een verweerschrift tegen *Day by Day.*

Duitsche Muziek.

Onze geachte Collega *De Vrijmoedige* weet te berichten, dat Maandag avond de kapel der *Victoria Louise* een concert zal geven in de Societeit „Curaçao."

Prachtig mooi! We misgunnen den Leden van „Curaçao" dit genot niet, maar is er nu niemand, die invloed genoeg bezit, om de Duitsche matrozen ook in 't publiek te laten spelen?

Havenwerken.

Op onze vraag: Waar blijft de zandzuiger? kregen we deze week, van iemand, die het weten kan, ten antwoord: Op zee.

Wij vinden het vreemd, dat tot dusverre geen enkel blad uit Nederland er melding van maakte, maar hopen, dat onze zegsman het goed weet en de zuiger werkelijk reeds onderweg en spoedig hier is; hij komt toch al later dan geconditioneerd werd.

De grijpbaggermachine is Maandagmorgen naar het Schottegat gesleept om de losgesprongen blokken op te ruimen.

Het ontstekingsschip ligt nog altijd op dezelfde plaats. Vanaf Maandag is er geschoten. Wij dachten, dat er eerst een opening in het rif geboord moest worden om de lading daarin te leggen, maar wij vernamen van deskundigen, dat de lading springgelatine gewoon boven op het rif wordt gelegd. Ligging en hoogte worden bepaald door peilen, en als er een lading ontbrand is, wordt de uitwerking opnieuw door peilen nagegaan.

Erg belangrijk is het werk voor een nieuwsgierigen bezoeker niet. Bij de electrische losbranding langs een draad door een looden pijp ziet men het water wat opborrelen, dat is al.

Victoria Louise.

Donderdag werd ten gouvernementshuize een lunch gegeven, waarbij de commandant en eenige officieren van schip, de Duitsche consul en plaatselijke autoriteiten aanzaten.

Pest en visch.

Dezer dagen lazen wij de voor ons nieuwe mededeeling, dat niet slechts de ratten, maar ook de visschen verspreiders der pestbaccillen zijn.

De visschen, die zich voeden met de aan pest gestorven ratten, zouden hierdoor besmet worden. Men moet de pestbaccil ook in sommige visschen hebben aangetroffen.

We laten deze mededeeling geheel ter beoordeeling van de deskundige geneesheeren. Maar zoo het feit theoretisch mogelijk is, zouden wij durven voorstellen van tijd tot tijd eens de visschen te onderzoeken. Vooral meenen wij tot de grootste voorzichtigheid te mogen aanraden met den invoer van gezouten visch, die sterk aan bederf onderhevig is, uit besmette of verdachte streken. Die gezouten visch vormt bepaald een vruchtbaren haard tot kweeking van pestbaccillen.

Zeer gaarne zouden wij hieromtrent iets gepubliceerd zien vanwege den Geneeskundigen Raad. Het is een volksbelang, want de visch, welke wij bedoelen, wordt hier zeer veel gebruikt.

Nieuwe Arts.

La Casa Rosada vlagde gisteren. *El Imparcial* hielp ons uit den droom. Er was door de Familie bericht ontvangen, dat de Heer Hendrik Winkel zijn Arts-examen met goedgevolg heeft afgelegd.

Onze gelukwenschen.

Officieele Berichten.

Aan den onderwijzer 1ste klasse aan de Hendrikschool alhier F. Stel is tot herstel van gezondheid, veertien dagen verlof verleend.

Aan den Directeur van het Leprozen- en het Krankzinnigengesticht alhier R. J. C. Wahlen is, ten einde zich naar Panama te begeven, drie weken verlof verleend, en de Roomsch Katholieke Geestelijke alhier P. Euwens is gedurende de afwezigheid van den titularis belast met diens functien.

Aan den marechaussee 1ste klasse alhier C. E. Isenia is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den onderwijzer 3de klasse, hoofd der openbare school te Bottom op Saba, J. H P. Schrils, zich taans alhier bevindende, is tot verder herstel van gezondheid eene verlofsverlenging verleend tot met den dag van zijn aankomst op Saba.

De Griffier van den Raad van Justitie en van het kantongerecht, Secretaris van den Raad van Politie, Adjunct-Yker, Hypotheekbewaarder, scheepmeter, klerk belast met de posterijen, en koloniaal schrijver op St. Eustatius, J. L. C. Monsanto is eervol ontheven uit die functien en benoemd tot Ontvanger en Chef der posterijen, Officier van Justitie bij den Raad van Justitie, tevens Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het Kantongerecht op St. Martin N. G.

De tijd. klerk ter posterij en ten ontvangerskantore, teveus belast met den dienst der postspaarbank onder toezicht van den Ontvanger, en met de werkzaamheden van ambtenaar van Politie op St. Martin N. G. O. E. H. A. Brouwer is definitief in deze functien benoemd.

Regenval.

gedurende de maand Nov. 1912.

Fort Amsterdam	16.8	m.M.
Westpunt	87.5	„
Plantage Siberie	109.2	„
Klein Sta. Martha	163	„
Hoffi Abao	203.9	„
Cas Chikito	78.5	„
Sta. Maria	71.8	„
Groot St. Joris	58.5	„
Klein St. Joris		„
Santa Rosa	51.3	„
Beekenburg	48.6	„
Noordkant	50	„

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

55 ratten
131 muizen.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 20 December 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG.........	0.22
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G.........	„ 0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.70
id. per KG. 2e kw.	„ 0.60
HUIDEN per K.G.........	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G.........	„ 1.15
WOL per K.G.........	„ 0.12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G.........	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G.........	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):	
Kwaliteit No, 1.........per dozijn	„ 4.62½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 4.75
„ „ 2 „ „	„ 5.50
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 3 „ „	„ —
„ „ 4 „ „	„ 7.—
„ „ 5 „ „ OLA	„ —
„ „ 6 „ „	„ 10—
„ „ 7 „ „	„ 9—
„ „ 8 „ „ OLA	„ 12—
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„ 13,50
„ „ 11 „ „	„ 15.
„ „ 12 „ „ OLA	„ 15
„ „ 13 „ „	„
„ „ 14 „ „ OLA	„ 18
„ „ 15 „ „	„ 18
Stroohoeden (latai) Kwaliteit XX per dozijn	f 1.80

Uit de naburige Republieken.

SANTO DOMINGO.

Gedurende het Congres was ook de expresident Carlos F. Morales Languasco in de hoofdstad en ontving veel visite van Senatoren en Afgevaardigden. Het meerendeel dezer heeren brachten ook een bezoek aan den afgetreden President Victoria en aan Z. D. H. Mgr. A. Nouel.

Het besluit, waarbij Mgr. Nouel tijdelijk tot President gekozen werd, is driemaal in de Senaat voorgelezen, die daartoe drie achtereenvolgende dagen vergaderde; telkens werd het besluit met algemeene stemmen goedgekeurd, met bijvoeging echter van de clausule, dat dit interregnum hoogstens 2 jaar mocht duren. Onmiddelijk is dit Senaatsbesluit naar de Kamer van Afgevaardigden verzonden, waar het ook drie achtereenvolgende dagen moest worden voorgelezen en goedgekeurd, voor dat het kracht van wet heeft.

De Uitvoerende Macht gelastte telegrafisch de in-vrijheid-stelling der politieke gevangenen in de verschillende provincies.

Den 1sten December hield Mgr. Nouel een redevoering in de Nationale Vergadering bij de aanvaarding van het Presidentschap. Z. D. H. zeide o. a. „Een jaar van krijg heeft het land ontvolkt, en zijn landbouw en handel vernietigd. Nog rooken de velden, welke het vuur verteerde; onze akkers, met zooveel zorg bewerkt,

zijn roodgekleurd van 't broederbloed; de echo der geweersalvo's weerklinken nog in de dichte schaduwen van onze maagdelijke wouden; de rivieren, welke slechts door schepen of bruggen zich gedrukt mogen voelen, zien hun water met bloed vermengd; in vele steden en dorpen treft men heele drommen van gewonde en verminkte medeburgers, terwijl honderden weezen zuchten, omdat zij ten prooi zijn aan honger en ellende, en een zware last voor de hulpelooze moeders. Deze angstige crisis heeft zulk een algeheele verwarring gebracht in de maatschappelijke en politieke orde, dat er een toestand geschapen is, welke niet lang duren kan zonder gevaar voor ons bestaan als onafhankelijk en souverein volk, en heeft reeds als noodzakelijk gevolg gehad de interventie van vreemdelingen in zaken van ons inwendig bestuur. Deze oorlog heeft de hartstochten opgewekt, en de band, welke de burgers onderling vereenigde, verbroken. De Republiek is tot aan den rand van den afgrond genaderd, want het economisch evenwicht is verloren, en het stond te vreezen, dat op den duur Sto. Domingo zijn internationale verplichtingen niet zou kunnen nakomen."

Dit alles deed den Aartsbisschop besluiten het Presidentsschap tijdelijk te aanvaarden om een einde aan den oorlog te kunnen maken en een begin met den zoo algemeen verlangden vrede.

De vreugde onder de bevolking is algemeen. Men gevoelt dat een ieder thans overtuigd is van de groote nadeelen der telkens terugkeerende revoluties en dat een tijdperk van vrede, orde en arbeid is aangebroken. De staat van beleg is in de stad en provincie Santo Domingo opgeheven. Tegen 6 Dec. werd het Congres bijeengeroepen om te onderzoeken de onkosten en schade van den oorlog, de middelen om dit alles te herstellen, en om verder zich volkomen op de hoogte te stellen van den toestand.

De Amerikaansche gezant, Mr. RUSSELL had al heel spoedig een onderhoud met den waarnemenden President.

Verschillende kopstukken van de revolutie, zoowel als van de vorige regeering zijn naar Puerto Rico vertrokken.

Buitenland.

De Balkan-oorlog.

Het allesbeheerschende nieuws in de telegrammen gedurende de laatste twee weken is de mededeeling — aan de Porte — van de vredesvoorwaarden, waarbij de zegevierende Balkanstaten Turkije op Europeeschen bodem in het bezit willen laten van Konstantinopel met eene kuststrook. Tegelijkertijd heeft de Bulgaarsche regeering, ook namens hare bondgenooten, aan de mogendheden haar antwoord doen toekomen op het aanbod tot bemiddeling. Zij betuigt voor dit aanbod haren dank, doch verklaart, dat, nu de Porte zich rechtstreeks tot Bulgarije heeft gewend, dit land, in overleg met zijn bondgenooten, direct zal onderhandelen met Turkije. Dit laatste antwoord was te verwachten. Nergens — noch te Berlijn, noch te Weenen, noch te Parijs, noch te Sint-Petersburg of te Londen — zal men een andere verklaring hebben tegemoet gezien. Doch te Konstantinopel zullen de vredesvoorwaarden (waarin niet slechts de afstand van Salonika, doch óók die van Adrianopel en Skoetari begrepen is, ofschoon deze beide steden nog niet door den vijand bezet zijn), vermoedelijk én bij de regeering zelve én bij de openbare meening stuiten op heftigen tegenstand.

Getrouw aan haar gewoonte zal de Porte met het geven van haar antwoord ongetwijfeld zoolang mogelijk dralen. Vooral indien het waar is, wat uit Turksche bron gemeld wordt en wat ook de oorlogscorrespondenten van Duitsche bladen zich beijveren te verzekeren: dat de gevechten op

de Tsjatsjalda-linie

het tegendeel van 'n succes zijn geweest voor de Bulgaren. Een telegram uit Sofia meldt dat het gevecht geleverd werd op de uiterste punten der linie en slechts een inleidend gevecht was, blijkbaar ten einde den frontaanval der Bulgaren op het centrum van de Turksche stelling te vergemakkelijken. Dit is zeker — men moge verder van de uit Turksche en Duitsche bron afkomstige beschrijvingen der jongste gevechten gelooven wat men wil — dat de Bulgaren en de thans met hen mee strijdende Serviërs bij de Tsjatsalda-linie een hardnekkigen tegenstand ondervinden, waarop zij vermoedelijk niet hadden gerekend en die hun bij elken aanval groote offers aan menschenlevens kost zonder dat zij daarbij noemenswaardig avanceeren. Nasim Pasja, de opperbevelhebber, seint althans het eene defensieve succes na het andere.

De aanvallen der Bulgaren duurde den geheelen dag voort, doch de Turken slaagden erin hun vijanden telkens terug te werpen. Vooral de Turksche artillerie schijnt in de laatste dagen beter te werken, en de geest onder de troepen — dank zij een veel betere verzorging dan die tot vóór korten tijd geleden — opgewekter te zijn.

De toestand te Konstantinopel en onder het Turksche leger moet wel veel ernstiger zijn dan in de schaarsche telegrammen met duidelijke woorden erkend wordt, want de Porte slaakt herhaalde noodkreten en de Zieke Man, geslagen door allerlei kwalen en rampen, laat zich alles welgevallen. Uit Konstantinopel wordt gemeld dat én de Sultan én de regeering aldaar zich opnieuw tot de mogendheden hebben gewend om hare tusschenkomst te verzoeken tot beëindiging van den oorlog. Zij lieten 2000 gewapende zeelieden van de verschillende oorlogschepen met mitrailleuses aan wal komen en hadden er geen bezwaar tegen dat scholen, hospitalen en andere openbare gebouwen door deze troepenmacht bezet werden. Het gevaar voor de uitbreiding der cholera-besmetting en voor schriktooneelen bij een eventueele difinitieve nederlaag der troepen op de Tsjatsjalda-linie en het gevoel harer eigen onmacht maakt de Porte gedwee en toegankelijk voor alle eischen en verzoeken.

De politie- en gendarmerieposten te Stamboel zijn verdubbeld.

Een Russische kanonneerboot voer den Gouden Hoorn binnen en liet het anker vallen tegenover het Oecumenisch Patriarchaat. De Oostenrijksche ambassadeur Pallavicini vroeg verlof voor de ontscheping van troepen en kreeg het ontmiddelijk.

Van haar kant heeft de Porte, op verzoek der ambassadeurs, besloten te San Stefano een isoleerkamp voor de troepen in te richten en drie ontsmettings-commissies uit te zenden, waarvan eene voor Derkos bestemd zal zijn. Want vooral van Derkos uit dreigt voor de stad de uitbreiding van de cholera, daar het thans vaststaat dat het Derkos-meer hetwelk Konstantinopel van drinkwater voorziet, door de cholera besmet is. De Turksche regeering tracht er bij de bevolking nog zoolang mogelijk den moed in te houden door het publiceeren van berichten betreffende overwinninkjes, 'n paar dagen geleden behaald op de Bulgaren bij Tsjatsjalda, waar immers drie Bulgaarsche bataljons in de pan heeten te zijn gehakt. Intusschen is daar over de geheele linie een nieuw gevecht begonnen, waarvan de uitslag tot dusverre onbekend bleef. Vermoedelijk zullen de Turken hier en daar wel een succesje hebben behaald, een tijdelijk succesje, doch over het algemeen schijnt hun positie op de Tsjatsjalda-linie uiterst hachelijk.

Een bericht uit Bamberg meldt dat de baddokter Roth uit Reichenhall door den koning van Bulgarije naar het Bulgaarsche legerkamp is ontboden ten einde zijn hulp te stellen in dienst van de bestrijding der cholera. De Bulgaarsche regeering tracht het uitbreken der besmetting onder haar troepen te verbloemen. Zij is blijkbaar grootelijks ontstemd door hetgeen de berichtgever van den „Lokal-Anzeiger" wereldkundig heeft gemaakt over de verschillende moeilijkheden waarmede het Bulgaarsche leger voor Adrianopel en voor Tsjatsjalda te kampen heeft en laat nu en een ander door den correspondent van het „Berliner Tageblatt" te Sofia tegenspreken.

Tegenspraak bestaat er ook omtrent het optreden der Serviërs te Prizrend. Volgens een ooggetuige, die het verhaalde aan den correspondent van de Oostenrijksche „Reichspost", moeten zij zich daar gedragen hebben als wilde, razende duivels, alles neerschietende wat hun, ook zonder eenige vijandige bedoeling, in den weg kwam, en in de straten op de bevolking vurende met machinegeweren! Ook zou de Oostenrijksch-Hongaarsche vlag door hen beleedigd en de consul Prochaska, die op hen geschoten heette te hebben, door hen mishandeld — volgens sommige geruchten zelfs vermoord — zijn. Deze laatste bewering wordt in een officieuze nota uit Belgrado beslist tegengesproken, doch wat de gedragingen der Servische troepen betreft bij hun intocht te Prizrend, schijnt lang niet alles in den haak te zijn. En zoo is dan de toch reeds gespannen verhouding

tusschen Servie en Oostenrijk

er niet beter op geworden door het te Prisrend gebeurde. De publieke opinie in de Donaumonarchie, opgewonden door de couranten-berichten, begint zich tegenover de Serviërs voortdurend vijandiger te uiten, doch de regeering bewaart gelukkig haar kalmte.

„Naar aanleiding van een klacht van Servië" (de Oostenrijksch-Hongaarsche consul werd immers beschuldigd, op de Serviërs revolverschoten te hebben gelost) „hebben wij ons bereid verklaard, aldus minister Berchtold in de Oostenrijksche delegatie te Boedapest, „een onderzoek in te stellen naar het gebeurde met den consul te Prizrend. Daarvoor moeten wij echter in directe relatie met hem treden, hetgeen, volgens de Servische regeering, bij de militaire autoriteiten op moeilijkheden zou stuiten. De besprekingen zijn nog niet geëindigd.

„Gelijksoortige stappen zijn gedaan in zake den consul te Mitrowitza. Wij moeten nu afwachten, of Servië ten spoedigste rekening zal houden met onze uit een oogpunt van het volkenrecht volkomen rechtmatige eischen."

Er bestaat dus op het oogenblik tusschen Servië en de Donau-monarchie een conflict (over de Albaneesche quaestie), en een dubbel incident, waarbij volgens de Servische lezing de Oostenrijksch-Hongaarsche consuls te Mitrowitza en te Prizrend schuldigen, volgens de Oostenrijksche lezing slachtoffers zijn. Te Weenen blijft men vasthouden aan het beginsel van zelfbestuur voor Albanië. Er bestaat omtrent de toekomstige autonomie van Albanië eenstemmigheid tusschen de kabinetten van Rome en Weenen, verzekerde Berchtold. En hij liet zelfs doorschemeren dat Bulgarije in de Albaneesche quaestie Servië zou afvallen. Immers, na te hebben verklaard, dat er geen enkele reden bestaat om te betwijfelen dat de Balkanstaten op objectieve wijze rekening zullen houden met het hoogebelang van de totstandkoming van goede en duurzame betrekkingen met de naburige monarchie, verzekerde de minister dat de verschillende gesprekken, welke hij dezer dagen met den Bulgaarschen minister-president Danef had gevoerd, hem versterkt hadden in deze zienswijze en hem een kostelijk bewijs geleverd hadden van de wijze politiek, die zelfs bij het schitterend succes, waarop het Bulgaarsche leger kan bogen, door de staatslieden van het jonge koninkrijk wordt gevolgd. Hoe zou de minister zóó heb ben kunnen spreken, indien Bulgarije zich in de Albaneesche quaestie — die toch ook zeker zal zijn aangeroerd — geschaard had aan de zijde van Servië!

De onaangename stemming te Belgrado is nog verhoogd geworden door het feit dat ook Duitschland zich in de Albaneesche quaestie openlijk solidair heeft verklaard met zijn bondgenooten. Een vanwege de regeering uitgegeven communiqué deelde o. l. mede, dat de Duitsche gezant en de Italiaansche zaakgelastigde een bezoek hadden gebracht aan den minister-president, om hem een soortgelijke verklaring ter hand te stellen als die van den Oostenrijschen gezant acht dagen geleden omtrent de quaestie van de Turksche kust aan de Adriatische Zee.

De minister-president had geantwoordt, dat de behandeling van deze quaestie diende uitgesteld te worden tot na den afloop van den oorlog. Zal men er te Berlijn, te Weenen en te Rome óók zoo over denken?

De mededeeling van Duitschland en Italië aan de Servische regeering heeft, seint Reuter uit Belgrado, op het publiek aldaar een pijnlijken indruk gemaakt. Men had in het geheel niet verwacht, dat Italië zich in het geschil aan de zijde van Oostenrijk zou scharen!

De toestand is daardoor nu weder ernstiger geworden, daar het geschil thans niet meer gelocaliseerd is en de kansen op een oplossing door een directe overeenkomst tusschen de beide, meer in het bijzonder belanghebbende partijen, geringer zijn geworden.

Het schijnt, dat het conflict nu alleen door een internationale conferentie behoorlijk uit den weg zal kunnen worden geruimd.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 16 DEC. — 31 DEC.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	G W Goodman	21 Dec.	La Guayra	21 Dec.	Maracaibo
Prins Willem I	N R Nyboer	21 „	Amsterdam	22 „	New-York
Venezuela	J Montero	21 „	Maracaibo	21 „	La Guayra
Venezuela	„	24 „	La Guayra	24 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	26 „	Maracaibo	26 „	New-York
Philadelphia	H Highborn	26 „	New-York	26 „	La Guayra
Merida	A Johanson	25 „	La Guayra	26 „	Maracaibo
Pr. Fr. Hendrik	H J v d Goot	29 „	New-York	30 „	Amsterdam
Merida	A Johanson	1 Januari	La Guayra	9 Januari	Maracaibo
Sachsenwald	H Hintze	22 Dec	St Thomas	22 Dec.	Colon
La Plata	W Spangerberg	22 á 24 „	Pto Colombia	24 á 26 „	Europa
Città de Torino	Poggi	23 „	Genova	23 „	Colon
Albanian		21 á 22 „	Liverpool		

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Saeta V	16 December	Vela de Coro	*Estelle H*	16 Dec	Aruba
Carm. Maria	16 „	„	*Olinda H*	16 „	Barahona
Refugio	16 „	Aruba	*Transvaal*	16 „	Bonaire
Sirena H	17 „	Maracaibo	*Refugio H*	17 „	Aruba
9 de Abril H	17 „	„	*Diana V*	18 „	Maracaibo
Emelita	17 „	Bonaire	*Estelle H*	21 „	Isl. Barlov.
Emilia	18 „	„	*Emelita*	18 „	Bonaire
Estelle H	19 „	Aruba	*Sophia H*	18 „	„
Transvaal H	20 „	Bonaire	*9 de Abril*	19 „	aruba
			Carmen Maria	19 „	Vela de Coro
			Saeta	19 „	Barbados
			Olga		Aruba

H. M. **ZEELAND** wordt morgen hier verwacht.

Drukker:

B. L. BOGAERS.